

عوامل ایجاد وحدت بین مسلمانان

عید شریف

حجت‌الاسلام محمد رضا دهدست

مبعث بهانه

کارشناس مذهبی

و مطلوبی است تا مسأله وحدت را میان مسلمانان جهان تقویت کنیم و روی این موضوع تاکید داشته باشیم. یکی از دلایلی که با شنیدن نام مبعث به یاد وحدت و اتحاد مسلمان می‌افتیم این است که بین مذاهب و فرقه‌های اسلامی نقاط مشترکی همچون توحید، خداشناسی، نبوت، قرآن و بسیاری عناصر مهم دیگر وجود دارد. عید مبعث از چند جهت می‌تواند نقطه اتحادی برای مسلمانان باشد؛ نکته اول این است که مسلمانان بر موضوع نبوت اتفاق نظر دارند و همگی معتقدیم خداوند متعال، حضرت محمد (ص) را برای هدایت مردم فرستاده است. خصوصیات اخلاقی و خاتم بودن حضرت از نکات مهمی است که تمامی مسلمانان جهان از آن آگاه هستند و در قرآن کریم به طور صریح و آشکار مسأله خاتمیت مطرح شده است. لذا تمامی مسلمانان می‌دانند و باور دارند که بعد از پیامبر اسلام، پیامبر دیگری نخواهیم داشت.

نکته دیگری که وجه اشتراک مسلمانان درخصوص شخصیت پیامبر اسلام است، این بوده که پیامبر در حیات مبارک خود آشکارا مسلمانان را به اتحاد فراخوانده‌اند؛ در این مورد هم پیروان مذاهب شیعه و سنی نقل می‌کنند که پیامبر فرمودند: «هرکس فریاد دادخواهی مظلومی را که از مسلمانان یاری می‌طلبد بشنود اما به یاری آن مظلوم برخیزد، مسلمان نیست.» که این نشان از این دارد که پیامبر امت مسلمان را با یک نگاه می‌نگریسته است.

عنصر دیگر نیز این است که تمام اولیا و امامان فرقه‌های اسلامی در روایات و تفاسیری که نقل کردند، روی مسأله وحدت تاکید داشتند و به آن اشاره کردند و اصل محور نگاه آنان وحدت‌بخشی بین مسلمانان بوده است. برای نمونه می‌توان به اقدام بسیار زیبای حضرت آیت‌ا... العظمی سیدحسین بروجردی (ره) اشاره کرد که از مراجع بزرگ اسلامی بودند و از نظر علمی و اخلاقی و نوع نگاه به امت اسلام، یکی از کم‌نظیرهای جامعه مسلمانان به شمار می‌روند. ایشان در زمان حیات خود مکاتبات و مراوداتی با جامعه‌الازهر مصر (این جامعه به عنوان نماینده و محور علمی و فتوایی اهل سنت در مصر مستقر است) داشتند و پیروان بزرگان‌الازهر به این جمع‌بندی رسیدند که مذهب شیعه یکی از مذاهب رسمی پنج‌گانه مسلمانان است و این موضوع را رسماً اعلام کردند. این نشان می‌دهد که اقدام یک عالم شیعی در خوشنام کردن و تبیین یک معنا و موضوع بسیار مهم است و به تقویت وحدت بین مسلمانان منجر شده و انجام چنین اموری روی جهان اسلام تأثیر مثبت فراموش‌نشدنی دارد و باعث کمرنگ شدن درگیری‌های بین مذاهب و فرق مختلف می‌شود. پذیرش موضوع مبعث موجب می‌شود اتفاقات مثبتی از نظر فرهنگی و اجتماعی بین مسلمانان رقم بخورد. از گذشته، دشمنان اسلام و مسلمین حربه‌هایی برای آسیب‌رساندن به مسلمانان در دست داشتند و یکی از این حربه‌ها که ضربه‌های بزرگ و جبران‌ناپذیری به مسلمانان وارد کرد، ایجاد تفرقه بود. با این تفرقه‌اندازی کشتارهای بزرگی (جسمی، روحی و روانی) در طول تاریخ بین شیعه و سنی اتفاق افتاد که هر دو با یک نیت و اراده مقدس و نگاهی عبادی به یکدیگر آسیب می‌زدند که در نهایت جز زیان‌رساندن به طرفین سودی نداشت. زمانی که صحبت از تأثیرات فرهنگی - اجتماعی

مثبت بین مسلمانان می‌شود منظور این است که مبعث راه و مسیری ایجاد می‌کند که این کشتارها آرام آرام کمرنگ شوند و اتحاد و وحدت شکل گیرد. البته در دنیای امروز کشتار اعتقادی نیز در شبکه‌های اجتماعی و ماهواره‌ای در حال شکل‌گیری است که نیاز به توجه دارد و باید با تقویت اتحاد بین مسلمانان در مقابل آن ایستادگی کنیم و مبعث می‌تواند به عنوان نمادی بیدارگر برای مسلمانان باشد و تأثیرات فرهنگی روی امت پیروان بگذارد. یکی از این تأثیرات فرهنگی این است که مسلمانان از ابزارهای فرهنگی که در اختیار دارند به صورت یکسان علیه دشمن استفاده کنند. بنابراین باید مسلمانان با یک نگاه درست و صحیح به مسأله مبعث بنگرند و با توجه به آن، در جنگ‌های فیزیکی و مجازی و... به سوی اتحاد بین گروه‌ها و طوایف مسلمان حرکت کنند. یکی از مسائل مهمی که در بحث مبعث می‌توان به عنوان محور روی آن تاکید داشت، عوامل ایجاد وحدت بین مسلمانان است. وحدت فقط با گفتار ایجاد نمی‌شود، بلکه در مقام عمل نیز باید گام‌هایی برای آن برداشت تا مسلمانان به آن معرفت و آگاهی مهم و وسیع دست یابند.

چندمبحث مهم به عنوان عوامل ایجاد وحدت بین مسلمان مطرح است؛ یکی از این عوامل، روشنگری و تبیین بزرگان جهان اسلام است که این صاحبان اندیشه بایستی در یک خط معین در مقام تبیین فواید وحدت بین مردم پیش بروند و به دنبال تبیین صحیح منافع وحدت‌آفرین در جهان اسلام باشند. عامل دیگر، روشنگری و معرفت‌زایی است که بایستی عالمان شیعه و سنی روی آن تاکید داشته باشند. البته منظور از عالمان فقط روحانیون نیست، بلکه افراد تأثیرگذاری که قدرت جهاد تبیین دارند، مدنظر است که در هر صنفی این قبیل افراد را داریم. عامل دیگر نیز، اجتماع مسلمانان روی رهبری واحد جهان اسلام است که مسأله‌ای بسیار مهم است. چنانچه امروزه در موضوع فلسطین، رهبری واحد حضرت آیت‌ا... العظمی خامنه‌ای (حفظه...) توانسته به مقدار زیادی روی مسلمانان سراسر جهان تأثیرگذار باشد و شاهد این هستیم که دفاع از مظلومان فلسطین در کشورهای اروپایی و حتی بین غیرمسلمانان نیز جایگاهی پیدا کرده است. رهبری واحد می‌تواند چنین تأثیرات مثبت و عظیمی روی جهان اسلام بگذارد؛ بنابراین همان‌طور که در مبعث معتقدیم رهبری واحد، پیامبر خاتم بوده امروز هم در جهان اسلام باید به طرف تقویت رهبری واحد که همان ولایت فقیه است، حرکت کنیم. علاوه بر تمام عوامل یادشده، محور دیگری که روی آن تاکید داریم، توجه به منافع عمومی جهان اسلام است، نه منافع شخصی افراد مسلمان. این موضوع در بحث مبعث از اهمیت بسیاری برخوردار است زیرا تا زمانی که مسلمانان فقط به منافع شخصی خود بیندیشند، نمی‌توانیم پیشرفت چشمگیری در جهان اسلام شاهد باشیم. زمانی که مسلمانان به منافع عمومی این امت توجه داشته باشند، می‌توان گفت مبعث به یک الگوی واحد برای پیشرفت در جهان اسلام تبدیل شده است. بنابراین زمانی که از مبعث یاد می‌کنیم باید روی عوامل یادشده اقدامات جدی صورت

گیرد تا جایگاه مسلمانان

در جهان تقویت شود

و افراد بیشتری

جذب دین‌مبین

اسلام شوند.

گزارش چار دیواری از حال و هوا

عید اتحاد

هانا چراغی

روزنامه‌نگار

در ایسران مراسم و جشن‌های سنتی - مذهبی متعددی برگزار می‌شود و یکی از جشن‌هایی که مسلمانان اعم از شیعه و سنی آن را گرمی می‌دارند و

نشانه‌ای از اتحاد و وحدت بین آنان است «عید مبعث» بوده که هر ساله آن را پاس می‌دارند.

اقوام مسلمان ایرانی، آداب و رسوم متفاوتی برای پاسداشت عید مبعث دارند و هرکدام طبق سنت و آیین مذهبی خود جشنی را به پا می‌کنند. این عید بین مسلمانان از اهمیت بالایی برخوردار است چرا که بر این باورند در روز ۱۲م ماه رجب جبرئیل برای نخستین بار در غار حرا بر پیامبر اکرم (ص) ظاهر شده و نخستین آیات قرآن کریم نازل شده است. البته بر سر تاریخ آن اختلاف نظرهایی بین شیعیان و اهل سنت وجود دارد اما کلیت امر حاکی از این است که این روز را شیعیان و برخی اهل سنت جشن می‌گیرند.

عید قلمداد کردن مبعث نشان از عظمت و جایگاه ویژه آن بین مسلمانان دارد و گواهی بر متحد بودن پیروان این مذهب است. برخی اعمال شب عید مبعث که مسلمانان به جا می‌آورند عبارتند از: غسل کردن، خواندن نماز مخصوص، قرائت زیارت‌نامه حضرت امیرالمومنین (ع)، خواندن دعا و نیایش. برخی اعمال روز عید نیز به این عنوان است: غسل کردن، نماز خواندن، روزه گرفتن، صلوات فرستادن، خواندن زیارت‌نامه حضرت رسول (ص) و حضرت امیرالمومنین (ع)، صلوات فرستادن، زیارت اماکن مقدسه، دعا و نیایش.

علاوه بر آن، مسلمانان در این روز به برگزاری جشن‌هایی هم می‌پردازند و با چراغانی کردن مساجد، اماکن مذهبی، خیابان‌ها و مغازه‌ها، به پخت و پخش شیرینی و غذای نذری مشغول می‌شوند.

